

KONSULTANT KRAJOWY W DZIEDZINIE PIELEŃNIARSTWA PRZEWLEKLE CHORYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

dr nauk o zdrowiu **ELŻBIETA SZWAŁKIEWICZ**
10-686 Olsztyn, ul. Gdańska 11/13 m.3 tel.(0-89) 541-35-70,
tel. kom. 0-602 365 763, e-mail:promocja@post.pl

Opinia w sprawie niezbędnych warunków pielęgnowania osób niesamodzielnych w zakresie poruszania się z dnia 12 kwietnia 2011 roku

na podstawie art.10 ust.1 pkt 6 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o konsultantach w ochronie
zdrowia (Dz. U. 2009, Nr 52, poz. 419)

Pielęgnacja w zakładach opieki zdrowotnej jest niezbędnym działaniem towarzyszącym świadczeniom zdrowotnym realizowanym na rzecz pacjenta, który w związku z chorobą, urazem lub wiekiem jest niesamodzielny w zaspokajaniu swoich podstawowych potrzeb życiowych. Pojęcie pielęgnowanie obejmuje czynności związane z przyjmowaniem pożywienia, wydalaniem, higieną ciała i poruszaniem się.

Zaniedbania pielęgnacyjne generują cierpienia pacjentów i poważne koszty w systemie ochrony zdrowia. Natomiast brak warunków do pielęgnowania pacjentów unieruchomionych ma bezpośredni wpływ na stan zdrowia pielęgniarek i personelu pielęgnującego. Powszechne w Polsce są zwolnienia lekarskie z powodu bólu pleców, dyskopatii i innych urazów przeciążeniowych kręgosłupa.

Długotrwała praca bez zapewnienia odpowiednich warunków bezpieczeństwa i higieny pracy grozi kalectwem i zaprzestaniem aktywności zawodowej. To z kolei generuje koszty w systemie wsparcia społecznego i stwarza problemy kadrowe.

Ponieważ w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej są leczeni pacjenci z upośledzeniem funkcji narządu ruchu aż do stanu długotrwałego unieruchomienia włącznie, chorzy z poważnymi deficytami neurologicznymi czy w stanie wegetatywnym, organy założycielskie (właściciel) i dyrekcja zakładu są obowiązani do zabezpieczenia właściwych warunków do pielęgnowania tych pacjentów.

Błędem w sztuce pielęgnowania jest gdy wszystkie potrzeby pacjent zaspokaja w łóżku tylko z tego powodu, że nie może samodzielnie się poruszać. Pacjent powinien jeść, wydalać i dbać o higienę osobistą w miejscach do tego przeznaczonych i dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, z zachowaniem prawa do intymności.

Właściwe warunki pielęgnowania dotyczą: przestrzeni, sprzętu, technik postępowania i norm zatrudnienia. Ich brak obciąża bezpośrednio pielęgniarke i personel pielęgnujący i zagraża ich zdrowiu oraz sprawności fizycznej.

Zwracam szczególną uwagę na wysiłek ponoszony przez pielęgniarke w czasie wykonywania zabiegów higienicznych czy to na łóżku czy w typowych wannach bądź pod prysznicem, gdzie praca wykonywana jest przy zgiętym kręgosłupie i długotrwałym napięciu mięśni grzbietowych. Bardzo często po umyciu kilku pacjentów pielęgniarke mają trudności z wyprostowaniem się i dalszym wykonywaniem pracy.

Brak zintegrowanych systemów do higieny osobistej składających się z wanny z regulowaną wysokością i podnośnika do mycia w pozycji leżącej bądź siedzącej jest zagrożeniem dla zdrowia personelu i ma bezpośredni wpływ na jakość pielęgnowania.

Z uwagi na powyższe zalecam by we wszystkich zakładach opieki zdrowotnej stosować do kąpieli pacjentów wanny z regulowaną wysokością. Sprzęt ten gwarantuje bezpieczne wykonywanie kąpieli, nawet przez jednego pracownika, co przy braku pielęgniarek ma ogromne znaczenie dla profilaktyki zaniedbań pielęgnacyjnych i zagrożeń zdrowotnych dla personelu pielęgnującego.

Również niezbędne jest wyposażenie sal, gdzie przebywają pacjenci nieporuszający się samodzielnie, w łóżka o regulowanej wysokości, podnośniki i sprzęt do ślizgowego przemieszczania (tzw. łatwo ślizgi) pomocny przy zmianie pozycji ciała pacjenta.